

Nr 29.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1935 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående utredning rörande katalog- och postorderaffärerna och reglering av den därmed sammanhängande agentverksamheten och kringföringshandeln.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 250, vilken behandlats av första lagutskottet, har herr *Holmström* m. fl. anhållit, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning rörande katalog- och postorderaffärerna och reglering av den därmed sammanhängande agentverksamheten och kringföringshandeln.

Motionärerna anföra i huvudsak följande:

Katalog- och postorderhandeln har på senare tid alltmera tilltagit. De svårigheter för den ordinära handeln, såväl detaljhandeln som engroshandeln, vilka vållas av postorderaffärerna, sammanhånga framför allt därmed, att ett stort antal av dessa icke iakttaga skillnaden mellan engros- och detaljhandel. I sina kataloger angiva postorderaffärerna ofta, att försäljning sker endast till handlande eller återförsäljare, men i verkligheten tillställas katalogerna praktiskt taget envar, som önskar en dylik. Den privatperson, som erhåller en sådan katalog med uppgift om »engrospris», »pris till återförsäljare» eller dylikt, tror helt naturligt, att han erhållit ett särskilt gynnsamt anbud, ett anbud, vilket kanske förefaller ännu fördelaktigare, som de ofta rikt påkostade illustrationerna giva en uppfattning om varan, som icke alltid motsvaras av dess verkliga kvalitet. Men det är icke nog med att köparna härigenom ofta kunna bibringas en vilseledande uppfattning. Det torde vara allmänt bekant, att det anses som ett brott mot god affärssed, om ett vanligt grosshandelsföretag skulle sälja jämväl till enskilda till de priser, som äro avsedda för återförsäljare. Ett dylikt förfaringssätt skulle ju också i längden vara till förfång för såväl grossister som detaljister och verka till desorganisation av verksamheten. Det är emellertid en sådan desorganisation, som åtminstone vissa postorderaffärer hota att åstadkomma. Denna desorganisation har på vissa håll nått en sådan omfattning, att den verkat ruinerande för den bofasta handeln och till stor skada för ortens varuförsörjning, då postorderaffärerna icke kunna omhänderhava denna i dess helhet och den ordinära handeln icke kan existera på sin beskurna andel av varuomsättningen. Det är också uppenbart, att genom postorderhandeln vinst å varuomsättningen i en kommun i stor omfattning drages från kommunen till ett fåtal kommuner, som utgöra centra för denna handel.

En sanering av förhållandena torde knappast kunna åstadkommas utan statsmakternas medverkan. Delvis sammanhänger detta med vår föråldrade näringslagstiftning, som möjliggör för en var att utan restriktioner bedriva här avsedd agenturverksamhet eller kringföringshandel. En närmare utredning av förefintliga missförhållanden, dessas omfattning och förslag till erforderliga åtgärder torde endast kunna åstadkommas genom statsmakternas försorg.

Utskottet. Den varudistribution som äger rum genom de s. k. katalog- och postorderaffärerna har otvivelaktigt på vissa håll erhållit en betydande omfattning. I icke ringa utsträckning torde de varor som försäljas på detta sätt tillverkas genom den s. k. hemindustri som bedrives av småfolk i olika delar av landet, t. ex. i Boråstrakten. Denna hemindustri synes ha kunnat hävda sig i konkurrensen med den fabriksmässiga driften till stor del genom den billiga distribution av de tillverkade varorna som möjliggöres genom katalog- och postordersystemet. Denna billiga distribution bör uppenbarligen även kunna vara till fördel för allmänheten genom att möjliggöra lägre priser. Distributionsformen torde också göra det lättare för folk på mera avlägsna orter att anskaffa vissa varor.

Enligt motionärernas mening är emellertid katalog- och postordersystemet behäftat med väsentliga olägenheter. I detta hänseende har särskilt gjorts gällande, att ifrågavarande affärer ofta angående sin försäljningsverksamhet och de utbudna varorna lämna uppgifter som vilseleda allmänheten. Häremot vill utskottet erinra, att den som i uppenbar strid mot god affärssed lämnar oriktig uppgift, ägnad att framkalla uppfattningen om ett fördelaktigt anbud, kan straffas enligt lagen den 29 maj 1931 med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens. Därjämte har beträffande den sammanblandning av grosshandel och detaljhandel, som i motionen omnämnts, inom utskottet upplysts att på sina håll genom frivillig överenskommelse en reglering i sådant hänseende kommit till stånd. Vad motionärerna i övrigt anfört torde icke utgöra tillräcklig anledning att ingripa mot ifrågavarande affärsverksamhet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 mars 1935.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerman, Anderson i Hägelåkra, Klefbeck, Svenson i Eskhult*, Löfgren*, Norling*, Velander och von Mühlenfels*;

från andra kammaren: herrar Lindqvist, Nilsson i Antnäs, Ryberg, Sjögren*, Olsson i Rimforsa*, Olsson i Mellerud, Johnsson i Kalmar och Larsson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.